

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ
АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ V ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 20-21 квітня 2017 року)

**Суми
2017**

СЕКЦІЯ 2 ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ СТУДІЇ

ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕКЛАД: РОЛЬ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕКЛАДАЧА

*Л.В. Щигло, к. філол. н., доцент,
Сумський державний університет*

О.І. Щигло, ст. науковий співробітник,

Науково-дослідний центр ракетних військ і артилерії, Суми

Військовий переклад є одним із видів спеціального перекладу з чітко вираженою військовою комунікативною функцією. Відмінною рисою військового перекладу є значна термінологічність і максимально точне викладення матеріалу при відносній відсутності образно-емоційних засобів вираження. В іншому трактуванні військовий переклад визначається як вид спеціального перекладу оперативного призначення, об'єктом якого є військові матеріали. До власне військових матеріалів прийнято відносити науково-технічні матеріали та акти управління, пов'язані з життям і діяльністю військ і військових установ Збройних Сил. Військово-художня література, військова публіцистика та військово-політичні матеріали є військовими лише за своєю цілеспрямованістю і тематикою, і в основному володіють тими характерними рисами, які притаманні усім суспільно-політичним, публіцистичним і художнім текстам в цілому.

Аналіз чинників, що знижують якість професійної підготовки перекладачів у вищих навчальних закладах України, здійснено В. Радчуком та Є. Бесєдіною [1]. Дослідниками визначено низку негативних чинників у вітчизняній підготовці фахівців з перекладу, а саме:

- низький рівень професійної спрямованості викладання соціально-гуманітарних дисциплін та іноземних мов;
- недосконалість освітніх програм, оскільки в них не завжди враховано потреби студентів-перекладачів щодо загальної освіти і професійної підготовки, їхні індивідуальні можливості, а також недостатня відповідність програм новим вимогам ринку перекладацьких послуг;

– відсутність необхідної матеріально-технічної бази (спеціально обладнаних кабінок для синхронного перекладу, сучасного програмного забезпечення комп'ютерних класів і кабінетів для здійснення машинного перекладу, мережі Інтернет, супутникового телебачення тощо);

– застарілі методи і форми навчально-виховного процесу (інформаційний підхід, монологічний спосіб дидактичної взаємодії, недостатність пошукових і проблемних ситуацій професійної спрямованості), відсутність стимулювання пізнавального і професійного інтересу студентів-перекладачів;

– відсутність нових освітніх технологій та активних способів організації виробничої практики, зокрема в перекладацьких бюро та агенціях;

– відсутність необхідних умов для забезпечення академічної мобільності студентів-перекладачів;

– непогодженість системи освіти майбутніх перекладачів з потенційними роботодавцями та з ринком праці.

В епоху розвинутих інформаційних технологій і нових засобів масової інформації сучасний перекладач повинен не лише володіти рідною і іноземною мовами, теорією й технікою перекладу, але й уміти використовувати сучасні інформаційні системи як інструменти своєї діяльності, що уможливить оптимізацію виконання професійних завдань, а також задовольнить зростаючі потреби замовника перекладу.

Виходячи з вищесказаного, вважаємо за доцільне, звернути увагу на зарубіжний досвід інформаційно-технологічної підготовки майбутніх перекладачів. Так, в університеті прикладних наук Кельна бакалаври-перекладачі у процесі вивчення різних дисциплін навчального плану шляхом засвоєння відповідних тем набувають теоретичних і практичних знань стосовно обробки мовних даних, корисних для їхнього професійного профелю, особливо в галузі управління термінологією і технології перекладу. А вже магістранти-перекладачі у цьому навчальному закладі вивчають цілу низку спеціальних дисциплін, спрямованих на формування умінь у руслі інформаційно-технологічної підготовки, а саме:

– «Технологія перекладу (теорія)» збагачує майбутнього перекладача знаннями основних понять, методів комп'ютерної лінгвістики й технології перекладу в контексті їх значення та застосування в системах комп'ютерного й автоматичного перекладу;

– «Технологія перекладу (засоби)» формує здатність працювати з технічними засобами комп'ютерного перекладу, дає базові знання стосовно оцінки цих інструментів.

– «Видавництво й електронні публікації» розглядаються: актуальні, важливі для практики робочі прийоми та комп'ютерні інструменти й методи у видавничій сфері, зокрема, у секторі електронних публікацій, які використовуються при створенні спеціалізованих документів;

– «Перекладацький проект з використанням інструментів перекладу» призначений для формування: здатності самостійно здійснювати перекладацькі проекти на основі інструментів перекладу; здатності перекладати з іноземної мови на німецьку й навпаки вступні фахові тексти з різних предметних сфер, а саме технічно/юридично/економічно зорієнтовані.

– «Менеджмент перекладацьких проектів» формує здатність виконувати замовлення на переклад;

– «Техніка перекладу фахових текстів з першої іноземної мови» формує вміння перекладати технічні, наукові та медичні тексти з першої іноземної мови на німецьку [2, с. 97– 99; 3].

Отже, у процесі підготовки фахівців професійно-спрямованого перекладу (у нашому випадку - військових перекладачів) у вітчизняних вузах доцільно більшої уваги надавати дисциплінам, безпосередньо спрямованим на формування їхньої інформаційно-технологічної компетенції, оскільки «глобалізаційна комунікація не можлива без використання сучасних інформаційних систем, які стають незамінними у процесі перекладу й управління великими масивами термінології» [2, с. 94].

1. Бесєдіна Є. В. Концептуальна модель професійної підготовки конкурентоспроможних перекладачів в умовах диверсифікації вищої освіти [Електронний ресурс] / Є. В. Бесєдіна. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pfto/2009_3/files/ped_2009_03_07_Besedina.pdf

2. Амеліна С., Тарасенко Р. Особливості інформаційно-технологічної підготовки майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах Німеччини. – Вища школа. – № 8. – 2014. – С. 94–98.

3. Fachhochschule Koeln ІТМК. Modulhandbuch Bachelor “ Mehrsprachige Kommunikation“ [El. resourse]. – URL : http://www.f03.fh-koeln.de/imperia/md/content/pdfs/bank/modulhandbuch_ba_mk_juli2013.pdf